

โสภิตา เสวตพันธ์ 2553: การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนภาษาไทยใหญ่ในภาคเหนือของประเทศไทยกับสำนวนไทยมาตรฐาน ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทุล, ค.ม. 553 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอรรถลักษณะของคำในสำนวนไทใหญ่ที่มีความหมายเหมือนกับสำนวนไทยมาตรฐาน และศึกษาภาพสะท้อนโลกทัศน์จากสำนวนไทใหญ่ ในด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ สำนวนไทใหญ่ที่มีความหมายเหมือนกับสำนวนไทยมาตรฐาน จำนวนทั้งสิ้น 59 สำนวน เก็บรวบรวมข้อมูลสำนวนไทใหญ่จากเอกสารที่มีผู้รวบรวมไว้และจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม จำนวน 1,200 สำนวน เปรียบเทียบกับสำนวนไทยมาตรฐานจากหนังสือสำนวนไทยของ ขุนวิจิตรมาตรา และภายิต คำพึงเพย สำนวนไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2545 พิจารณาความหมายของสำนวนด้านความหมายตรงและความหมายเปรียบเทียบ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายของคำสำคัญในสำนวนโดยใช้ทฤษฎี การวิเคราะห์อรรถลักษณะ และทฤษฎีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคำ ศึกษาภาพสะท้อนโลกทัศน์ของสำนวนไทใหญ่ โดยพิจารณาจากสำนวนไทใหญ่ที่มีความหมายเหมือนกับสำนวนไทยมาตรฐานทั้งสิ้นจำนวน 59 สำนวน

ผลการศึกษาพบว่า สำนวนไทใหญ่ที่มีความหมายเหมือนกับสำนวนไทยมาตรฐานพบจำนวน 59 สำนวน มีความสัมพันธ์ทางความหมาย จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) เป็นคำต่างหมวดความหมายทั้งหมด พบมากที่สุดจำนวน 26 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมา 2) เป็นคำในหมวดหมู่ความหมายเดียวกันทั้งหมด พบจำนวน 23 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 39 และ 3) เป็นคำในหมวดหมู่ความหมายเดียวกันและเป็นคำต่างหมวดความหมาย พบจำนวน 10 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 17 มีลักษณะความสัมพันธ์ภายในหมวดเป็นแบบส่วนประกอบ และ ประเภท ความสัมพันธ์ระหว่างคำในชั้น 5 แบบ คือ แบบวิภาคความหมาย แบบตรงข้ามแบบทิศทาง แบบตรงข้ามแบบทวิภาค แบบพ้องความหมายแบบสมบูรณ์ แบบพ้องความหมายแบบไม่สมบูรณ์ สำนวนไทใหญ่ปรากฏโลกทัศน์ 2 ลักษณะ 1) สะท้อนโลกทัศน์เพียงด้านเดียว 2) สะท้อนโลกทัศน์หลายด้าน